

Základná škola, Lesnícka 1, 080 5 Prešov

Návrat žiakov do škôl

Plán adaptačného obdobia po návrate do škôl

šk. rok 2020/2021

ÚVOD

Plán adaptačného obdobia je zameraný na pedagogickú časť k postupnému návratu do škôl, prechodu z dištančnej výučby na prezenčnú výučbu a k adaptácii žiakov v škole. Materiál je zameraný hlavne na druhý stupeň základnej školy, pretože práve žiaci tohto stupňa mali prerušené prezenčné vyučovanie počas dlhého obdobia. Vychádza z odporúčaní MŠVVaŠ SR Návrat žiakov do škôl uverejneného na [https://www.minedu.sk/26905-sk/metodicke-usmernenie-k-navratu-do-skol-19-4-2021/Metodické usmernenie \(pedagogická oblasť\)](https://www.minedu.sk/26905-sk/metodicke-usmernenie-k-navratu-do-skol-19-4-2021/Metodické%20usmernenie%20(pedagogická%20oblasť)).

PRÍPRAVA NA PRÍCHOD ŽIAKOV

- Preštudovanie si príslušných materiálov, ktoré ministerstvo pripravilo. Sú to manuály, rozhodnutia ministra, usmernenia, covid školský automat, príslušné vyhlášky a uznesenia vlády – všetky zverejnené na stránke ministerstva www.minedu.sk v časti Aktuálne témy.
- Nahlasovanie na dennej báze počty detí/žiakov, ktorí sa zúčastňujú vyučovania v prezenčnej forme podľa pokynov na stránke <https://covid2021.iedu.sk/>.
- Nahlasovanie požiadavky na antigénové či kloktacie PCR testy.
- Škola rešpektuje všetky odporúčané hygienické opatrenia, ktoré sú detailne uvedené pre každý typ školy na webovej stránke ministerstva školstva <https://www.minedu.sk/manual-opatreni-pre-skoly-a-skolske-zariadenia/>.

PRED PRÍCHODOM DO ŠKOLY

- Úprava prevádzky školy vzhľadom na dodržanie epidemiologických opatrení.
- Dôsledná dezinfekcia školy, vykonanie dezinfekčných malieb v interiéri školy, dezinfekcia priestorov telocvične, školskej jedálne, čiastočná výmena podláh, kontrola BOZP Ing. Kosťunom
- Psychohygienický výcvik PZ a OZ školy zameraný na zvládanie agresivity ako aj na adaptáciu PZ a OZ po ukončení dištančného vzdelávania. Preventívne psychologické poradenstvo zamerané na predchádzanie a zvládanie agresivity, sebaopoznanie a riešenie konfliktov podľa 138/2018 Z. z. §79 ods.3 zákona.
- Pravidelné hodiny s triednym učiteľom počas dištančného vzdelávania aj po nástupe na prezenčné vzdelávanie.
- Pravidelný kontakt so zákonnými zástupcami prostredníctvom aplikácie Edupage, telefonický kontakt, triedne aktivity počas dištančného vzdelávania prostredníctvom Microsoft Teams.
- Kontakt s Radou školy pri ZŠ Lesnícka prostredníctvom Microsoft Teams.
- Kontakt s Radou rodičov pri ZŠ Lesnícka prostredníctvom Microsoft Teams.
- Pravidelný kontakt so sociálnymi pracovníčkami na obecných úradoch okolitých spádových obcí.
- Zabezpečovanie prezenčného vzdelávania žiakov zo SZP, žiakov bez prístupu na internet prostredníctvom členov inkluzívneho tímu.
- Pravidelná spolupráca s OZ Tobiáš – zabezpečenie vyučovania žiakov bez prístupu na internet.
- Pravidelné informovanie zákonných zástupcov o podmienkach nástupu do školy, spôsobe hodnotenia, dochádzka žiakov prostredníctvom webovej stránky, Edupage, telefonicky, prostredníctvom obecných úradov.
- Osobná komunikácia so žiakmi aj rodičmi žiakov zo SZP, so žiakmi so ŠVVP prostredníctvom sociálneho pedagóga, špeciálneho pedagóga, pedagogických asistentov, školského psychológa.

- Ak rodičia nesúhlasia s opatreniami štátu v oblasti protipandemických opatrení a nariadení, uistíme ich, že postupujeme podľa rozhodnutí a usmernení ministerstva, uznesení vlády a platných vyhlášok ÚVZ SR. Našou povinnosťou nie je obhajovať rozhodnutia nadriadených orgánov, ale dodržiavať platné opatrenia a v ich intenciách zabezpečiť výchovno-vzdelávací proces v bezpečnom prostredí pre ich deti. V prípade ústretovej komunikácie so zákonnými zástupcami vytvoríme priaznivé podmienky pre žiakov prostredníctvom dištančného vzdelávania.

SME OPAŤ V ŠKOLE - ADAPTAČNÉ OBDOBIE

Cieľom adaptačného obdobia je poskytnúť žiakom a pedagógom podmienky pre postupný návrat k bežnému prezenčnému vyučovaniu, minimalizovať stresové situácie a vytvoriť bezpečné prostredie.

Pravidlá adaptačného obdobia:

- Prvý týždeň podporiť socializáciu a hodiny s triednym učiteľom.
- Prvý týždeň realizovať bez skúšania, hodnotenie žiakov len slovne.
- Prvé dva týždne nepísať testy, písomky a pod. a podporiť tak postupný návrat do obvyklého režimu, len diagnostikovať vedomosti a zručnosti žiakov a následne prispôbovať vyučovací proces.
- Oceniť aktivitu žiakov, motivovať ich k spolupráci, komunikácii, lepším výkonom.
- Aktivity v prírode, v okolí školy.
- Adaptačný proces upraviť a prispôbiť až do konca školského roku.

Zápis do triednej knihy v časti „Poznámky na týždeň“ triednym učiteľom (u žiakov 8. a 9. ročníka v týždni od 19.04.2021, pre žiakov 5. - 7. ročníka v týždni od 26.04.2021 do konca školského roka):

Počas adaptačného obdobia sa do triednej knihy uvádzajú aj činnosti, ktoré reálne učitelia so žiakmi uskutočňujú, napríklad:

- aktivity zamerané na rozvoj komunikácie a riešenie konfliktov,
- aktivity zamerané na prevenciu problémového správania,
- aktivity zamerané na rozvoj pozitívnej klímy v triede,
- aktivity zamerané na posilňovanie vzťahov,
- aktivity zamerané proti šikane,
- aktivity zamerané na environmentálnu výchovu,
- aktivity zamerané a socializáciu,
- aktivity zamerané na rozvoj empatie,
- aktivity zamerané na rozvoj tolerancie,...

Tieto aktivity môže zapísať do témy vyučovacej hodiny aj vyučujúci ľubovoľného predmetu, v prípade ak len časť vyučovacej hodiny venuje nejakej problematike.

Operatívne triednické hodiny nemusia mať 45 min.

Prvý a druhý adaptačný týždeň:

- Upravený školský rozvrh, upravený spôsob stravovania sa v školskej jedálni. (Nevyučujú sa nulté hodiny, 7. hodiny, 6. vyučovacie hodiny počas ktorých sa žiaci spájajú. Naďalej pokračuje dištančné vyučovanie predmetov NBV a ETV. Časť vyučovacích hodín zvyčajne komplementárnych vyučovacích predmetov je prispôsobená stravovaniu žiakov v školskej jedálni, žiaci sa nespájajú a nedelia na delených vyučovacích hodinách.)
- Časť každej vyučovacej hodiny je venovaná vzájomnej komunikácii, diagnostike žiakov, vytváraniu pozitívnej klímy v triede, socializácii.
- Skrátenie vyučovacieho procesu v našich podmienkach nie je možné vzhľadom na to, že väčšina žiakov navštevujúcich školu sú žiaci dochádzajúci z okolitých obcí a ich odchod domov je viazaný na školské spoje. Pri skrátenom vyučovaní by žiaci pri čakaní na školské spoje boli bez dozoru, čím by nebola zabezpečená ich bezpečnosť.
- Aktivity v areáli školy, zamerané na komunikáciu medzi žiakmi, učiteľmi a žiakmi, sadenie stromčekov, Deň Zeme, pohybové aktivity.
- V tomto období nie sú povolené tímové športy (futbal, basketbal, vybíjaná - len teoreticky). Vhodné sú cvičenia a stanovištiach (kompenzačné, cvičenia, posilňovanie, individuálne športy s maximálnym využitím plochy školského dvora, prechádzky.)
- Aktivity školského špeciálneho pedagóga, sociálneho pedagóga, školského psychológa.
- Práca triednych učiteľov.
- Postupné zapájanie žiakov do vyučovacieho procesu, postupné zaťažovanie žiakov.
- Osobitná pozornosť je venovaná žiakom, ktorí sa nezapájali do dištančného vyučovania. Pri zistení varovných signálov pri ktorých sa žiak:
 - nezapája sa do činností v triede;
 - je nepozorný, nesústredený;
 - má špecifické prejavy v správaní: mlkvosť, verbálna či fyzická agresivita, výbušnosť, vzdor, často prejavuje smútok, ľútosť, obavy, pôsobí uzatvorene, odmieta komunikovať;
 - neadekvátne reaguje na bežné podnety (napr. plačom, výbuchmi zlosti);
 - nemá záujem o sociálne interakcie so spolužiakmi ani s učiteľmi;
 - zvýšené fyzické ťažkosti (napr. bolesti brucha, hlavy, zvracania, nechutenstvo...).

je potrebné:

- kontaktovať zákonných zástupcov,
- školského špeciálneho pedagóga,
- sociálneho pedagóga,
- školského psychológa.

ZAMESTNANCI V ADAPTAČNOM OBDOBÍ

Rovnako ako pre žiakov môže byť návrat k prezenčnému vyučovaniu náročný aj pre všetkých pedagogických, odborných i nepedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení. V rámci podpory bolo zrealizované:

- 12.04.2021 - Preventívne psychologické poradenstvo zamerané na predchádzanie a zvládanie agresivity, sebazpoznanie a riešenie konfliktov podľa 138/2018 Z. z. §79 ods.3 zákona – Mgr. Sedláčková včas ich informujte o všetkých procesoch, nástup žiakov do škôl,
- operatívne pracovné stretnutie triednych učiteľov 8. a 9. ročníka pred nástupom do školy 15.04.2021,
- operatívne pracovné stretnutie triednych učiteľov 5. až 7. ročníka pred nástupom do školy 22.04.2021,
- kontrola dodržiavania adaptačného obdobia vedením školy sa bude uskutočňovať priebežne po nástupe žiakov do školy,
- príprava zmien,
- skúsenosti z dištančného vzdelávania,
- dohodnuté postupy adaptačného obdobia a jeho pravidiel (obsah triednických aktivít, dokedy sa nebude hodnotiť výkon žiaka, dokedy sa nebudú overovať vedomosti žiakov ústne ani písomne a iné).

PO ADAPTAČNOM OBDOBÍ

Po skončení adaptačného obdobia návrat k normálnemu rozvrhu. Zabezpečíme postupný nábeh do klasického režimu, pričom je potrebné využívať napr. skupinovú prácu, vzájomné učenie, vhodné digitálne nástroje (únikové hry, zábavné kvízy), učebné pomôcky.

- dôležitá je naďalej dobrá komunikácia s rodičmi tak, ako sme si ju zaužívali pri dištančnej výučbe.
- zameriame pozornosť na ten vzdelávací obsah, ktorý potrebuje žiak vysvetliť alebo precvičiť,
- budujme na tom, čo žiak dokáže, rozvíjajte to, čo ovláda, podporujte žiaka pochvalou, povzbudením, získajte si jeho záujem, nadšenie pre prácu a vzdelávanie,
- ak v triede identifikujeme žiaka, ktorý vo výraznej miere nedosahuje očakávané výsledky, a je tak ohrozený jeho ďalší vzdelávací pokrok, využite podporu školského špeciálneho pedagóga, asistenta učiteľa a odborných zamestnancov,
- venujme zvýšenú pozornosť a podporu žiakom:
 - so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
 - ktorí neboli v kontakte so školou,
 - ktorí vykazujú varovné signály naznačujúce ohrozenie dieťaťa.

HODNOTENIE

V čase dištančnej výučby musí škola prispôbiť hodnotenie výsledkov vzdelávania podmienkam, ktoré žiak na vzdelávanie má. Takéto vzdelávanie kladie na žiakov vysoké nároky, najmä na ich vytrvalosť, vnútornú motiváciu a schopnosť organizovať si svoj čas. Výrazne ho ovplyvňuje domáce prostredie a podpora rodiny.

Pri prezenčnom vzdelávaní je treba podporiť zodpovednosť žiakov za vlastné vzdelávanie, mnohí túto vlastnosť získali počas dištančnej výučby. Školský rok je netradičný, a preto aj hodnotenie žiakov sa musí prispôbiť tejto okolnosti.

- Pedagogický zbor dôsledne zväži potrebu podkladov na hodnotenie.
- V čase adaptačného obdobia minimálne počas prvého týždňa **žakov neklasifikujte**. Napriek tomu, že mnohí učitelia i niektorí rodičia budú mať obavy o dostatok známok na záverečné hodnotenie, **dodržujte adaptačné obdobie**. Zamerajte sa na identifikáciu toho, čo žiaci vedia a nadviažte na to. Nezist'ujte formou testov a písomiek, čo nevedia. Oceňujte ich individuálne

úspechy a pokroky, motivujte ich k ďalšej práci na sebe.

- Hodnotenie v tomto školskom roku využívajte ako prostriedok podpory ich vzdelávania, podnet k ich zlepšovaniu a ďalšiemu učeniu sa. Posilnite tie nástroje hodnotenia, ktoré majú formatívny charakter. Pre žiaka to bude užitočná informácia k sledovaniu vlastného pokroku a komplexného rozvoja jeho osobnosti.
- Využite tento školský rok ako príležitosť na sebahodnotenie žiakov. Podporujte ich v schopnosti hodnotenia rozvoja ich vedomostí a zručností. Nechajte, aby sa v rámci triedy navzájom hodnotili, nie však známkovali.
- Na podporu individuálnych záujmov žiaka môže mať dobrý vplyv tzv. portfóliové hodnotenie. To sa dá využiť aj ako podklad k celkovému hodnoteniu.
- Pri každom hodnotení žiakov treba zásadným spôsobom zohľadniť špecifickú situáciu počas školského roka.

PLÁN ADAPTAČNÉHO VZDELÁVANIA Z POZÍCIE ODBORNÉHO ZAMESTNANCA ŠKOLSKÝ PSYCHOLÓG

Obsah a náplň činností vyučujúcich so žiakmi počas adaptačného vzdelávania pre 1. a 2.stupeň školy a pre žiakov s ŠVVP a SZP.

Realizácia psychologického výcviku pre vyučujúcich a odborných zamestnancov pod názvom – **Zvládanie záťažových situácií v školstve. Psychohygiena – sebaopoznávanie a sebaobjavovanie pre mňa a moje okolie.**

- **Pozorovanie žiakov**, ich psychického stavu, emocionality a interakcie s okolitým prostredím
- **Pre vyučujúcich:** sledovanie vzájomnosti v skupine, triede. Súžitie, sebaovládanie, sústredenie, ovládanie prejavov emócií, dodržiavanie všeobecných pravidiel. Citlivosť v kontexte: žiak- žiak, žiak- učiteľ, rodič- žiak, rodič- učiteľ.
- **Pozorovanie u žiakov:** spôsob práce, samostatnosť, vzájomnú spoluprácu, skupinovú a kolektívnu spoluprácu.
- **Sledovanie času** potrebného na jednotlivé časti zadania.
- **Podpora pocitu zodpovednosti** u žiakov, povzbudenie pri pasivite, eliminácia pri nadmernej aktivite.

Dodržiavanie zásad správnej organizácie činnosti:

- Do každej činnosti vnikať **postupne**
- Dodržiavať určitý **rytmus** práce
- Dodržiavať **poriadok a systém**, sústavnosť
- Správne **striedanie** práce a odpočinku
- Rešpektovanie **výkonnostnej krivky** v priebehu dňa a týždňa
- Prácu organizovať tak, aby sa striedali **úlohy na pamäť a myslenie**

- Rešpektovať interakciu žiaka medzi kladenými **požiadavkami na žiaka a vlastnosťami ktorými je vybavený.**
- Veľkú prestávku trávia žiaci **na čerstvom vzduchu**. Zabezpečiť pravidelné **vetranie** tried a priestorov, kde sa zhromažďuje veľa ľudí. **Pohybové hry** v optimálnom rozsahu. Pri potrebe intenzívneho odpočinku – vytvoriť optimálne podmienky.
- **Mat' T. č. rodičov, zákonných zástupcov, detského ošetrojúceho lekára.**

Mgr. Ludmila Sedláčková

PLÁN ADAPTAČNÉHO VZDELÁVANIA Z POZÍCIE ODBORNÉHO ZAMESTNANCA SOCIÁLNY PEDAGÓG

- oboznámenie pedagogického zboru s možnosťami realizovania aktivít a monitoringu žiakov,
- príprava násteniek pre žiakov aj učiteľov s informáciami o charakteristike adaptačného obdobia spojené so zvládnutím stresu, záťaže, socializáciou v triedach,
- plánovanie a realizácia aktivít zameraných na adaptáciu po návrate do školy v jednotlivých triedach 2. stupňa,
- realizácia prieskumu adaptovania sa u žiakov administrovaním dotazníka adaptácie s následným vyhodnotením a záverečnou správou,
- diagnostikovanie žiakov a klímy v triede formou pozorovania a osobných rozhovorov so žiakmi v koordinácii so špeciálnou pedagogičkou, rozhovormi s učiteľmi,
- poradenstvo pre žiakov v oblasti adaptačných problémov na 2. stupni školy,
- konzultačno-poradenské služby pedagogickým zamestnancom v oblasti zvládnutia adaptácie a psychickej záťaže, a tiež šikanovania, kyberšikanovania,
- konzultácie a poradenstvo s triednymi učiteľmi, vedením školy, vychovávateľmi a inkluzívnym tímom s cieľom identifikovať problémové oblasti v adaptačnom období, formulovať a participovať pri vypracovaní plánu riešenia prípadných problémov,
- kooperácia členov inkluzívneho tímu,
- pomoc pri socializácii žiakov,
- využitie adaptačného obdobia prvých dvoch týždňov pre realizáciu preventívnych aktivít zameraných na rozvoj komunikácie, empatie, tolerance, riešenia konfliktov, posilňovaniu vzťahov a voči ďalším sociálno-patologickým javom.

Mgr. Mária Szirmaiová

PLÁN ADAPTAČNÉHO VZDELÁVANIA Z POZÍCIE ODBORNÉHO ZAMESTNANCA ŠKOLSKÝ ŠPECIÁLNY PEDAGÓG

Obsah a náplň činností so žiakmi počas adaptačného vzdelávania pre 1. a 2.stupeň školy pre žiakov so ŠVVP a zo SZP

Zásady adaptačného obdobia:

- prvý týždeň sa venovať najmä socializácii žiakov,
- budovať na tom, čo žiak dokáže, rozvíjať to, čo ovláda, podporovať žiaka pochvalou, povzbudením, získať si jeho záujem, nadšenie pre prácu a vzdelávanie,
- v triede identifikovať žiakov, ktorí vo výraznej miere nedosahujú očakávané výsledky, a je tak ohrozený ich ďalší vzdelávací pokrok, využite podporu školského špeciálneho pedagóga, sociálneho pedagóga, školského psychológa, asistenta učiteľa a odborných zamestnancov,
- monitoring žiakov so ŠVVP a zo SZP prvé dva týždne v koordinácii so sociálnym pedagógom
- venovať zvýšenú pozornosť a podporu žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, tiež tým, ktorí boli v kontakte so školou málo alebo vôbec a ktorí vykazujú varovné signály naznačujúce ohrozenie dieťaťa
- udržiavať dobrú komunikáciu s rodičmi tak, ako bola zaužívaná pri dištančnej výučbe.
- v prípade identifikovania problémov s jednotlivcami alebo skupinami pri opätovnej adaptácii na školské prostredie, príp. pri identifikovaní problémov v správaní, zmenách v prejavoch žiaka sa odporúča spolupráca so školským psychológom, sociálnym pedagógom a školským špeciálnym pedagógom
- konzultácie s rodičmi, učiteľmi a inkluzívnym tímom
- spolupráca s učiteľmi vzdelávajúcimi deti so ŠVVP
- spolupráca s výchovnou poradkyňou pri profesionálnej orientácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- konzultačno-poradenské služby pedagogickým zamestnancom a rodičom pre žiakov so ŠVVP
- kooperácia členov inkluzívneho tímu
 - poskytnúť žiakom a rodičom spätnú väzbu na vypracované zadania z dištančného vzdelávania pre žiakov so ŠVVP
 - venovať pozornosť precvičeniu učiva preberaného počas dištančného vzdelávania pre žiakov so ŠVVP

Mgr. Anna Labíková

ZÁVER

Pandémia, ale i protipandemické opatrenia výrazným spôsobom zasiahli do života každého dieťaťa i rodiny. Všetci sa museli vyrovnávať s novou situáciou a s ťažkosťami, ktoré spôsobila.

Počas celého obdobia dištančného vzdelávania sme sa snažili vytvoriť čo najpriaznivejšie podmienky pre PZ, OZ, inkluzívny tím, nepedagogických zamestnancov, aby sme nimi, žiakmi i zákonnými zástupcami nestratili kontakt prostredníctvom dostupných technológií. Ani jeden žiak školy počas tohto obdobia neostal nekontaktovaný.

V Prešove 15.04.2021

Ing. Marta Ichniovská
riaditeľka ZŠ